

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

MUGUR ISĂRESCU
Guvernator

Domnule Președinte

Vă mulțumesc pentru invitația de a participa la cea de-a 15-a aniversare a Asociației Comunelor din România. Regret că, din cauza agendei încărcate, îmi este imposibil să fiu împreună cu Dumneavoastră, cu ceilalți participanți la acest eveniment important.

Totodată, vă mulțumesc pentru că mi-ați trimis Planul Strategic de Dezvoltare Durabilă a Spațiului Rural. L-am citit cu atenție și am reținut cu deosebire ceea ce autorii lui numesc axa lui prioritară: îmbunătățiri de structură și proces ale managementului de politici publice și îmbunătățirea eficienței organizaționale. Într-adevăr, am regăsit preocupări remarcabile de înscriere pe această axă în întregul raport. Apreciez cu deosebire atât analiza cadrului instituțional local (sectorul public, sectorul privat, societatea civilă), cât și analiza stării comunelor din România (economia rurală, dezvoltarea socială, mediul, amenajarea teritoriului, administrația publică locală, educarea și formarea), toate subordonate cerinței majore de impunere a unui model optim de dezvoltare rurală și de destructurare a cercului vicios

Domnului Emil Drăghici, Președintele Asociației Comunelor din România

al subdezvoltării. Apreciez, de asemenea, propunerile concrete privind dezvoltarea capacității instituționale a autorităților administrației publice locale și a asociației comunelor.

Dacă îmi îngăduiți, aş face două propuneri care mi se par importante pentru reușita acestui Plan Strategic de Dezvoltare Durabilă a Spațiului Rural. Prima propunere se referă la fondurile structurale europene. Am afirmat deseori public, repet acum, că pentru relansarea economică a României și, în perspectiva anilor ce vin, pentru dezvoltarea durabilă a României, nu avem în prezent o sursă de finanțare mai importantă în afara acestor fonduri pe care le putem atrage de la Uniunea Europeană, fără condiții de rambursare. Singura condiție fiind existența unor proiecte viabile. Pentru mediul rural, în primul rând, această sursă de finanțare este vitală.

A doua propunere privește nevoia de a analiza dezvoltarea durabilă a spațiului rural din perspectiva nevoilor de dezvoltare durabilă a țării în patru mari domenii: economie, demografie, energetică și mediu, până la orizontul anilor 2020-2030. Această perspectivă, pe care o socotesc tehnică și nepartinică, are o însemnătate cardinală pentru convergența țării noastre cu țările din Uniunea Europeană. Și, desigur, pentru locul României în lume.

Logica istoriei mă îndeamnă să văd din perspectivă optimistă rolul României într-o Uniune Europeană care să-și găsească o bună cadență în acest timp al turbulențelor. Întâi și întâi, pentru că noi suntem țară europeană. Într-o lume multipolară, cu o competiție în creștere între marile blocuri de țări, Europa este condamnată la o continuare a adâncirii integrării și la o dezvoltare durabilă. Altă șansă nu are. A devenit tot mai evident că nici unul dintre

statele europene, în mod individual, nu mai este capabil să-și proiecteze dezvoltarea și să-și promoveze interesele de o manieră satisfăcătoare pentru lumea globalizată, tot mai concurențială, în care am intrat. În același timp, este evident că dezvoltarea Uniunii Europene se derulează sub presiunea unor constrângeri și complicații noi, impuse de criza globală actuală, cu o influență evidentă și asupra țării noastre. Pe lângă respectarea riguroasă a tratatelor europene – unul fiind Pactul fiscal abia semnat – care contribuie la construcția pe termen lung a proiectului european, este cert că România va trebui să-și afirme în fața celorlalte țări partenere potențialul său, care să constituie un activ pentru Uniune și nicidecum un pasiv. Și când spun activ, mă refer în primul rând la o piață mare, cea românească, a doua ca dimensiune din Europa Centrală.

Economia noastră are încă resurse mari de creștere. Consider a fi un activ și potențialul de inventivitate și de acceptare a schimbărilor, de care poporul român a dat dovadă de-a lungul istoriei sale. Dar, mai cu seamă, un important activ este spațiul nostru rural, cu tot ce cuprinde. Dar, repet, dezvoltarea spațiului rural nu are nicio șansă în afara unui program general de dezvoltare durabilă a societății românești.

Dacă România va îndeplini obiectivele fundamentale pe care și le-a propus, legate de integrarea post-aderare, de convergența nominală și reală, vom putea spune că am făcut un mare pas cu dreptul către dezvoltarea durabilă a țării. În condițiile în care România va câștiga credibilitate, va convinge autoritățile europene că adoptă măsuri bune, că dovedește seriozitate în îndeplinirea lor întocmai și că, totodată, acționează concret pentru îmbunătățirea mediului de afaceri, țara noastră își va netezi singură drumul

spre o dezvoltare durabilă. Dar o condiție este și un bun Plan Strategic de Dezvoltare Durabilă a Spațiului Rural, care să nu rămână pe hârtie, ci să fie transpus întocmai în viața de zi cu zi. Desigur, nu este deloc ușor pentru societatea noastră să-și înfrângă reflexele, obiceiurile, conservatorismul. Nu mai putem însă amâna măsurile hotărâte, prin care să ne schimbăm noi, să schimbăm țara, să ne schimbăm felul nostru de a trăi.

Sper să-mi îngăduiți să vin și cu o a treia propunere. Asociația Comunelor din România are nevoie de un plan de dezvoltare durabilă a spațiului rural care să fie de lungă durată. Este tot mai evident că România are nevoie acum de o viziune pe termen mediu și lung iar programul propus de Asociația Comunelor poate fi o parte importantă a acestei viziuni. Mai cu seamă pentru că există riscul ca societatea noastră să nu înțeleagă bine cât de mari sunt exigențele unui astfel de program, în condițiile în care România nu a răspuns întotdeauna prin performanțe certe. Avem așadar de susținut examene grele: sporirea productivității și eficienței, reducerea birocrăției, disciplina contractuală, politica salarială, ameliorarea costurilor unitare ale forței de muncă ș.a. – într-un cuvânt avem de făcut o economie de piață cu adevărat funcțională într-un stat care își asumă disciplina fiscală europeană.

Nevoia noastră de bani pentru dezvoltarea durabilă este imensă. Este de ajuns să mă refer la înapoierea cronică pe care o suferă satul românesc în materie de infrastructură, prin aceasta înțelegând nevoia de drumuri asfaltate, nevoia de apă potabilă curentă și de canalizări. Având în vedere că aproape jumătate din populația țării locuiește încă în mediul rural și că mai mult de trei sferturi din locuințele respective nu beneficiază de astfel de facilități, putem să vedem cât de mare este nevoia de bani în acest domeniu.

Dar nici aici banii nu vor veni după nevoi. Ei vor veni acolo unde sunt proiecte viabile. De aceea subliniez că este de datoria autorităților locale, cu susținerea statului, în parteneriat cu beneficiarii înșiși, să dezvolte astfel de proiecte în vederea construirii respectivelor infrastructuri. Recenta dezbatere privind clusterelor (concentrări de capital privat și de sprijin logistic din partea statului cu scopul primordial de a înmulți locurile de muncă) indică o nouă cale pe care se poate înainta cu succes.

Revin la resursele puse la dispoziția noastră de Uniunea Europeană, resurse ce ar putea fi bine folosite în dezvoltarea clusterelor economice. Sunt însă necesare două precondiții: existența unui număr cât mai mare de proiecte de infrastructură, de mediu și de dezvoltare rurală, precum și creșterea încasărilor bugetare cu câteva procente din PIB. Acest ultim aspect se poate realiza printr-o colectare mai bună a creanțelor bugetare, așadar printr-o înăsprire a atitudinii statului față de rău-platnici. Am rezolva însă o mare problemă: nevoia de mai multe locuri de muncă în sectorul privat și de competitivitate. Semnalele internaționale nu sunt dintre cele mai încurajatoare. În clasamentul internațional al competitivității locul României nu este deloc onorabil. Iar numărul locurilor de muncă crește încet. Trebuie să ne mișcăm repede. Dincolo de mesajul pe care trebuie să-l dăm imediat Uniunii Europene, să convingem că știm ce avem de făcut și că suntem hotărâți să tratăm cu maximă seriozitate acest domeniu, răspunderea noastră capitală privește către viitorul nostru în Uniunea Europeană. Concret, este vorba despre mutarea accentului dinspre competitivitatea prin costuri spre competitivitatea prin calitate; prin perfecționarea continuă a forței de muncă; și prin formarea unei clase de manageri care să facă față cerințelor de competitivitate inclusiv în mediul rural.

Nu mai este de joacă. Comunitățile care nu vor reuși să fie competitive, mai exact cele care nu vor fi pregătite să facă față presiunilor concurențiale în Uniunea Europeană și în lumea globalizată, nu pot spera la dezvoltare. Și, mai departe, nu pot spera la bunăstare.

Urând succes Conferinței Asociației Comunelor, în acest moment aniversar, îmi exprim credința că dezbaterile ce vor fi organizate se vor înscrie în registrele acestor mari exigențe.

Mugur Căpărescu

*București
1 Martie 2012*